WOKÓŁ ŚRÓDKI

KWARTALNIK OSIEDLA
OSTRÓW TUMSKI-ŚRÓDKA-ZAWADY
-KOMANDORIA

ISSN 1640-4408 | Nr 4 (57) 2014 | BEZPŁATNY

Dr Wanda Błeńska nie żyje

Pożegnanie z Doktą

Marie i Mateusz Cofta

3 grudnia bieżącego roku tłumy poznaniaków zebrały się w poznańskiej katedrze, by pożegnać zmarłą 27 listopada dr Wandę Błeńską, Doktę, polską matkę trędowatych. Nikt z zebranych nie miał wątpliwości, że żegnamy osobę świętą. Jej długie, bo 103-letnie życie pełne było czynów dobroci. Było wypełnieniem ewangelicznych wskazań o prostocie i cichości.

Czas po powrocie z Afryki, w której spędziła prawie 43 lata realizując marzenie bycia lekarką i misjonarką, pozwolił poznać nam ją jako osobę otwartą na wszystkich. Jeśli ktoś prosił o spotkanie – szczególnie młodzież i dzieci – nigdy nie spotkał się z odmową. Pomimo podeszłego już wieku i innych trudności.

Wanda Błeńska urodziła się w Poznaniu 30 października 1911 roku i w Poznaniu też uzyskała dyplom lekarza medycyny w roku 1934. Podczas studiów aktywnie działała w Akademickim Kole Misjologicznym. Przeżyła dwie wojny, a podczas II wojny światowej była porucznikiem Armii Krajowej, członkiem organizacji „Gryf Pomorski", za co była potem więziona. Po wojnie uzyskała dyplom Instytutu Medycyny Tropikalnej i Higieny na Uniwersytecie w Liverpoolu. W latach pięćdziesiątych wyjechała do Afryki, do ugandyjskiej Buluby leczyć chorych. Do Poznania wróciła na stałe w roku 1994.

Uganda była krajem, który dr Wanda Błeńska ukochała szczególnie. Ukochała tam pracę nad najbardziej cierpiącymi, bo okaleczonymi i wyrzuconymi na margines społeczeństwa ludźmi dotkniętymi trądem. Leczyła ich ciało i ducha, ratując ich godność. Mówiła, że „kto nie pokocha tej pracy, nie wytrzyma".

(*dokończenie na str. 3*)

POZnań
*Miasto know-how

W numerze m. in.:

- Młodzi muzycy 2
- Życzenia Świąteczne 2
- „Kino na wyspie" 2
- Koncerty Śródeckie 4
- Wspomnienie o organiście katedralnym prof. Józefie Pawlaku 6
- Kościół N.M.P. 6
- Nowy kalendarz 8

Zdjęcia: Robert Woźniak

12. MIĘDZYNARODOWY KONKURS WIOLONCZELOWY

Młodzi muzycy

Poznańska Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I st. nr 2 im. Tadeusza Szeligowskiego przygotowała w dniach 3-7 grudnia 2014 r. kolejną edycję Młodzieżowego Międzynarodowego Konkursu Wiolonczelowego im. Kazimierza Wiłkomirskiego.

Konkurs ten jest imprezą cykliczną organizowaną co dwa lata. Impreza ta jest od ponad 25 lat jednym z istotnych elementów życia muzycznego dla młodych muzyków nie tylko w Polsce. Tegoroczna edycja konkursu była już dwunastą z kolei. Poprzedzające ją konkursy spotykały się z dobrym przyjęciem ze strony uczestników, ich nauczycieli oraz publiczności. Laureaci naszego konkursu to w dużej części artyści, którzy kształtują obecną scenę muzyczną w kraju i za granicą.

Cel, jaki przyświeca organizatorom to promowanie młodych, utalentowanych muzyków i rozpowszechnianie wiedzy o życiu patrona konkursu; zauważenie i docenienie wartości artystycznych oraz pedagogicznych jego kompozycji. Prezentacje młodych wiolonczelistów oceniało jury pod przewodnictwem prof. Markusa Nyikosa z Universität der Künste w Berlinie. Członkowie jury to znakomici muzycy i pedagodzy reprezentujący polski oraz europejski świat muzyki wiolonczelowej.

W tym roku konkursowi patronował Prezydent Miasta Poznania, a działania organizatorów wspierał komitet honorowy złożony ze znakomitych osobistości poznańskiego świata akademickiego, a więc przede wszystkim pedagogów rozumiejących wysiłki na rzecz promowania zdolnej młodzieży.

Koncert inauguracyjny odbył się w dniu 3 grudnia 2014 r. o godz. 18 w poznańskiej Wadze Miejskiej a solistami byli laureaci pierwszych nagród ostatnich edycji konkursu. Koncert laureatów miał miejsce w auli Poznańskiej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej przy ul. Bydgoskiej 4 w niedzielę, 7 grudnia o godz. 12.00.

Laureatem konkursu w grupie wiekowej do lat 13 został Dariusz Gatza, zaś w grupie wiekowej do lat 17 – Agata Nowak. Przyznano też liczne wyróżnienia i nagrody rzeczowe.

Jury przyznało również dyplom uznania za wyróżniające przygotowanie uczniów do XII Młodzieżowego Międzynarodowego Konkursu Wiolonczelowego im. K. Wiłkomirskiego dla pani Jadwigi Ewald z Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Elblągu.

Informacje na temat konkursu dostępne są na stronie internetowej szkoły:

http://posm2.poznan.pl

w zakładce „Konkurs wiolonczelowy im. Kazimierza Wiłkomirskiego".

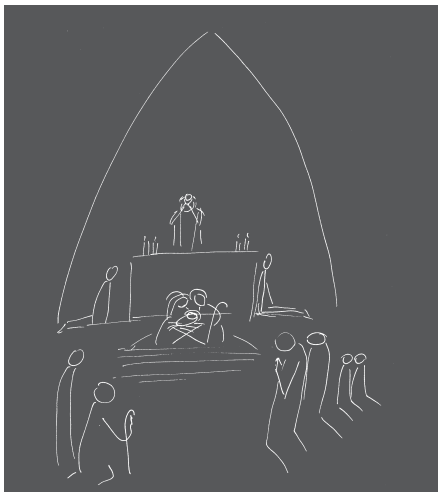

Niechaj Cicha i Święta Noc, w której objawia się Boże Miłosierdzie, będzie dla nas źródłem pojednania i miłości.

Redakcja „Wokół Śródki"

„Kino na wyspie"

czyli edukacja w perspektywie lokalnej

Kilka dni spędzonych na poznawaniu dziedzictwa Ostrowa Tumskiego, udział w warsztatach filmowych i samodzielne tworzenie scenariusza, a później kilkanaście godzin pracy na planie filmowym. Tak powstawał film zrealizowany przez młodzież z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niesłyszących w Poznaniu pt. „Wyspa pełna historii". Zapraszamy do jego obejrzenia w holu głównym Bramy Poznania oraz na stronie www.bramapoznania.pl/oferta w zakładce „Kino na wyspie".

Przez ostatnie pół roku Brama Poznania wspólnie z Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niesłyszących na Śródce realizowała projekt edukacyjny dla uczniów pt. „Kino na wyspie. Warsztaty partycypacyjne dla niesłyszących". Była to okazja, by młodzież poznała lepiej swoje lokalne dziedzictwo oraz przestrzeń, która wciąż skrywała przed nimi wiele tajemnic.

Podczas realizacji projektu Brama Poznania na trzy jesienne tygodnie stała się miejscem prawdziwych zmagań ze sztuką filmową – przedstawiamy fotorelację z tego przedsięwzięcia.

ETAP PIERWSZY

Warsztaty terenowe – aktywnie poznajemy lokalne dziedzictwo, fot. CTK TRAKT

(*dokończenie na str. 7*)

WOKÓŁ ŚRÓDKI — Kwartalnik Osiedla Ostrów Tumski – Śródka – Zawady – Komandoria

Zespół redakcyjny: Gerard Cofta (red. naczelny), Gabriela Klause, Marek Knasiecki, Tomasz Magowski, Barbara Zalewska. **Współpraca:** Elżbieta Jaśkowiak, Jan Kaczmarek, Tadeusz Osyra **Zdjęcia:** archiwum. **Wydawca / Adres Redakcji:** Miasto Poznań – Osiedle Ostrów Tumski–Śródka–Zawady–Komandoria, Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych, ul. Libelta 16/20, 61-706 Poznań. **Nakład:** 1400 egz. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów i zmiany tytułów nadesłanych materiałów. Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych. Materiały publikowane w gazecie chronione są prawem autorskim. **Kwartalnik w internecie:** www.poznan.pl/rewitalizacja lub www.wkn.com.pl/czasopisma/woko-rodki **Kontakt z redakcją:** tel. 61 877-35-14. **Druk:** abakus-dtp, Tomasz Brząkała, Oława.

Pożegnanie z Doktą

(*dokończenie ze str. 1*)

Pracę łączyła z modlitwą, siłę czerpiąc z Eucharystii, w której starała się codziennie uczestniczyć. Sprawy zawierzała Opatrzności Bożej, podkreślając, że dopiero po drugiej stronie dowie się, ilu chorych wyleczyła swoją wiedzą, a ilu poprzez oddanie ich w modlitwie Bogu.

Jej prostota i cichy herozim były zawsze inspiracją dla wielu, zarówo Ugandyjczyków jak i rodaków, wśród których nie brakuje członków naszej społeczności zaangażowanych w sprawy misji.

Z czystej sympatii i w wyrazie wdzięczności za jej działalność Akademickie Koło Misjologiczne poznańskiego Uniwersytetu zainicjowało w ostatnich latach świętowanie urodzin pani doktor. Śródecki most biskupa Jordana był ważnym elementem tych spotkań. W swoje setne urodziny, kiedy zdrowie i siły jej na to jeszcze pozwalały, sama jubilatka stawiła się na nim, by wraz z młodymi odmówić różaniec w intencji misji. To znamienne miejsce spotkania, Dokta bowiem potrafiła z niezwykłą delikatnością i lekkością budować mosty, nie tylko te łączące światy różnych kultur, ale także między pokoleniami. Młodzi, i nie tylko młodzi, szli za jej uśmiechem i z wdzięcznością przyjmowali słowa otuchy, kiedy zachęcała, by pielęgnować „dobre, świetlane pomysły".

Wierzymy, że z tym samym uśmiechem, jaki jej zawsze towarzyszył, przekroczywszy już most prowadzący do nieba, wspierać nas będzie w ich realizowaniu.

Marie i Mateusz Cofta

Zdjęcia: Robert Woźniak

SZLACHETNE SERCA

Żyją obok nas, na wyciągnięcie dłoni, po sąsiedzku. Nie dajmy sobie wmówić, że nie istnieją, że ich nie ma, że świat o nich zapomniał. Nawet jeśli by tak było, one nie dadzą światu zapomnieć o sobie. Dyskretnie, we właściwy sobie sposób przyjdą, utulą, podadzą rękę, wspomogą, doradzą, podeprą. Taka jest właśnie polityka serc podszytych szlachetnością. (B.B.)

Koncerty realizowane były przez Fundację Artystyczno-Edukacyjną PUENTA wraz ze społecznością śrć

KONCERTY ŚRÓDECKIE

W KOŚCIELE ŚW. MAŁGORZATY

odecką w ramach cyklu imprez artystycznych „Pośrodku Śródki" dofinansowanego przez Miasto Poznań

Wspomnienie o organiście katedralnym prof. Józefie Pawlaku

Ostrów Tumski był przez wiele lat miejscem zamieszkania oraz pracy zawodowej prof. Józefa Pawlaka, organisty poznańskiej Katedry i pedagoga kilku pokoleń muzyków. Wraz z rodziną mieszkał przy ul. Lubrańskiego 6.

Józef Pawlak urodził się 26 grudnia 1894 roku w Gnieźnie. W swoim życiu mieszkał i kształcił się w wielu miejscach, również poza granicami naszego kraju, ale większą jego część związał z Poznaniem. Edukację muzyczną rozpoczął w Gnieźnie w wieku 11 lat u Ignacego Gorzelniawskiego. Od 1908 roku kształcił się w zakresie gry na organach pod kierunkiem ks. Wacława Gieburowskiego, jednego z pierwszych pedagogów Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Poznaniu. W czasie studiów i w okresie międzywojennym kilkakrotnie wyjeżdżał za granicę. W latach 1910-1911 oraz 1922-1923 muzyk kształcił się w Berlinie, a od roku 1928 przez 4 lata doskonalił się w grze organowej we Włoszech.

W wieku 18 lat Józef Pawlak rozpoczął pracę zawodową, otrzymując posadę organisty i dyrygenta chóru kościelnego w Grodzisku Wielkopolskim, a potem w Ostrowie Wielkopolskim. W 1923 roku został powołany na stanowisko organisty katedralnego w Poznaniu, gdzie grał kilkadziesiąt lat. Poznańska publiczność miała możliwość poznać kunszt organowy Józefa Pawlaka nie tylko podczas nabożeństw, ale także podczas licznych koncertów, m.in. koncertu z okazji uroczystego poświęcenia nowych organów katedralnych w 1931 roku. Od momentu rozpoczęcia pracy w poznańskiej świątyni, Józef Pawlak prowadził ożywioną działalność koncertową na terenie całego kraju oraz w Polskim Radio. Był cenionym muzykiem, interpretatorem przede wszystkim romantycznych i współczesnych mu dzieł organowych. Dzięki wypracowanej pozycji znawcy muzyki i organów, Józef Pawlak piastował stanowisko rzeczoznawcy do spraw organowych Kurii Metropolitarnej oraz działał w stowarzyszeniach wspierających muzykę organową i chóralną. Był prezesem Związku Organistów, członkiem Związku Chórów Kościelnych, Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków oraz Komisji Ustrojowo-Programowej Ministerstwa Kultury i Sztuki. Dopełnieniem działań zawodowych i organizacyjnych była praca naukowa, m.in. opublikował szereg artykułów w miesięczniku *Muzyka Kościelna,* opracował dzieła organowe Dietricha Buxtehudego oraz utwory wokalne i instrumentalne Feliksa Nowowiejskiego.

Pracy organisty kościelnego towarzyszyła intensywna działalność pedagogiczna. Od 1927 roku Józef Pawlak prowadził klasę organów oraz zajęcia z improwizacji w Państwowym Konserwatorium Muzycznym w Poznaniu, przejmując posadę po swoim nauczycielu, ks. Wacławie Gieburowskim oraz kompozytorze i organiście, Feliksie Nowowiejskim.

Dobrze rozwijającą się karierę organisty katedralnego, instrumentalisty i pedagoga przerwała II wojna światowa, która dostarczyła Józefowi Pawlakowi traumatycznych doświadczeń związanych z uwięzieniem w obozach koncentracyjnych Dachau i Gusen.

Po zakończeniu wojny Józef Pawlak wrócił do Poznania i kontynuował swoje przedwojenne zajęcia. Jako jeden z pierwszych podjął pracę w odbudowanej Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej, gdzie kształcił adeptów sztuki organowej przez dwa dziesięciolecia, aż do przejścia na emeryturę w 1965 roku. Artysta na stałe zapisał się w historii uczelni, będąc nie tylko jej profesorem i pedagogiem, ale także poprzez sprawowanie funkcji dziekana Wydziału Wokalnego w latach 1961-1965.

Józef Pawlak, podczas swojej pracy pedagogicznej w Poznaniu, w Konserwatorium Miejskim w Bydgoszczy oraz Państwowej Średniej Szkole Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Szczecinie, wykształcił wiele pokoleń organistów, m.in. Romualda Sroczyńskiego, pedagoga obecnie pracujących na poznańskiej akademii profesorów. Za swoją działalność dydaktyczno-wychowawczą został uhonorowany kilkoma odznaczeniami, m.in. nagrodą II stopnia Ministra Kultury i Sztuki, Medalem za Wolność i Demokrację i Odznaką Honorową Miasta Poznania.

Józef Pawlak na trwałe zapisał się w historię poznańskiego środowiska artystycznego. Bez wątpienia najbardziej znany jest ze swojej prawie pięćdziesięcioletniej posługi organisty w poznańskiej Katedrze. Z uwagi na niewielką ilość zachowanych dokumentów przedstawiających wydarzenia z jego życia, ważne jest upowszechnianie wiedzy o tym poznańskim artyście i pedagogu, zmarłym 13 stycznia 1983 roku*.

Opracowanie: Joanna Marciniak

* Tekst został opracowany na podstawie materiałów archiwalnych Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, książki *Czterdziestolecie Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu 1920-1960,* Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1962, pod red. Floriana Dąbrowskiego i in.; książki *50 lat Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu 1920-1970,* PWN Warszawa – Poznań 1973, pod red. Stanisława Chudaka i in.; *Wielkopolskiego Słownika Biograficznego,* PWN Warszawa – Poznań 1981, pod red. Antoniego Gąsiorowskiego i Jerzego Topolskiego oraz *Leksykonu Polskich Muzyków Pedagogów urodzonych po 31 grudnia 1870 roku,* Oficyna Wydawnicza „Impuls", Kraków 2008, pod red. Katarzyny Janczewskiej-Sołomko.

KOŚCIÓŁ NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY

Na terenie parafii archikatedralnej znajduje się kilka kościołów i kaplic. Jednym z nich jest, od lat niedostępny, stojący przy południowo-zachodnim narożniku placu katedralnego kościół p.w. Najświętszej Maryi Panny.

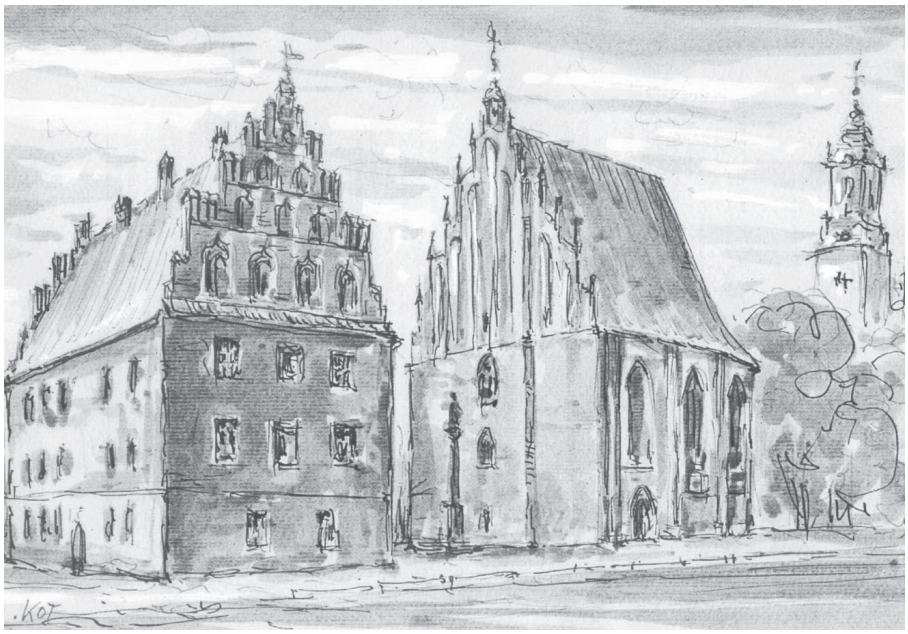

Ostrów Tumski – Psałteria i kościół N.M.P. (ryc. Henryk Kot)

Ten późnogotycki kościół został wzniesiony na miejscu Mieszkowego palatium i kaplicy księżnej Dobrawy. Świątynia została zbudowana staraniem biskupa Andrzeja z Bnina w latach 1431-1444, przez muratora z Poznania Hanusza Prusa. W 1784 roku nastąpiło przeniesienie z katedry prochów niektórych biskupów i kanoników, których pochowano w środku nawy głównej.

Kościół był często niszczony wylewami Warty i w końcu XVIII wieku popadł tak dalece w ruinę, że biskup Ignacy Raczyński pod naciskiem władz pruskich podjął decyzję jego rozbiórki. Rozbiórka nie doszła do skutku dzięki wypędzeniu Prusaków z Poznania w 1806 roku.

W 1817 roku ponownie Prusacy ogłosili decyzję o rozbiórce kościoła i jego publicznej licytacji. Szczęśliwie jednak dla kościoła dostrzeżono walory pięknej architektury i postanowiono przeprowadzić jego remont, który nastąpił za pontyfikatu arcybiskupa Leona Przyłuskiego w latach 1859-1862. W dniu 7 września 1862 roku biskup Franciszek Stefanowicz konsekrował odnowiony kościół.

W XX wieku kilkakrotnie restaurowano wnętrze kościoła. W roku 1904 wykonano polichromię według projektu Rogera Sławskiego. W latach 1941-1945 kościół został zamieniony przez Niemców na magazyn muzealny. Z kolei w latach 1953-1954 poddany został kapitalnemu remontowi. Odnowiono witraże i polichromie oraz ołtarz główny wg projektu Wacława Taranczewskiego.

Kościół jest budowlą trójnawową, halową z pięciobocznym ambitem. Przy ścianie szczytowej znajduje się zakrystia, a nad nią chór muzyczny. Nawy główna i boczne nakryte są sklepieniem gwiaździstym pokrytym wicią roślinną. We wnękach podokiennych znajdują się sceny przedstawiające życie Maryi, a nad zamurowanym, północnym portalem Najświętsza Maryja Panna adorowana przez biskupów Andrzeja z Bnina i Walentego Dymka.

Mamy nadzieję, że po zakończeniu prac archeologicznych oraz remoncie, będzie można podziwiać jego piękne wnętrze.

Jan Kaczmarek

„Kino na wyspie” czyli edukacja w perspektywie lokalnej

(*dokończenie ze str. 2*)

ETAP DRUGI
Warsztaty parateatralne – uczymy się niełatwej sztuki aktorskiej

ETAP TRZECI
Warsztaty filmowe – poznajemy tajniki pracy reżysera, kamerzysty, scenografa

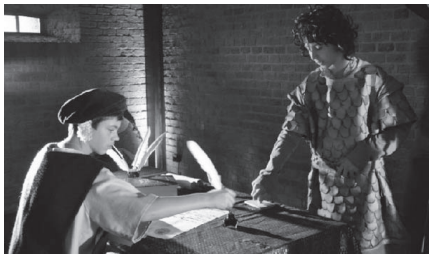

ETAP CZWARTY
Nagrywamy film – swój własny!

ETAP PIĄTY
Finał, czyli premiera filmu „Wyspa pełna historii”

Projekt „Kino na wyspie. Warsztaty partycypacyjne dla niesłyszących” dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Zdjęcia: CTK TRAKT

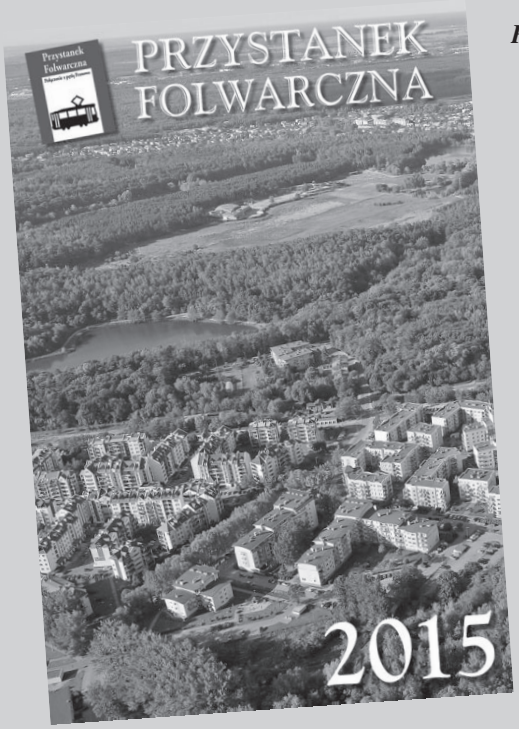

Przystanek Folwarczna

DRUGA EDYCJA

Nowy kalendarz

Po zeszłorocznym sukcesie wydawniczym ukazała się w sprzedaży druga edycja kalendarza ściennego wydawanego staraniem Grupy Incjatywnej Mieszkańców dzielnic Zieliniec, Antoninek i Kobylepole położonych nad Maltą. Tym razem prezentowane zdjęcia to plon ogłoszonego konkursu fotograficznego wśród mieszkańców tego regionu Poznania i nagrodzone właśnie publikacją w tegorocznym kalendarzu. Inicjatorem osiedlowych przedsięwzięć jest niestrudzony Krzysztof Bartosiak, któremu „kibicujemy" ze Śródki.

informacje:

www.przystanekfolwarczna.pl
przystanek.folwarczna@wp.pl

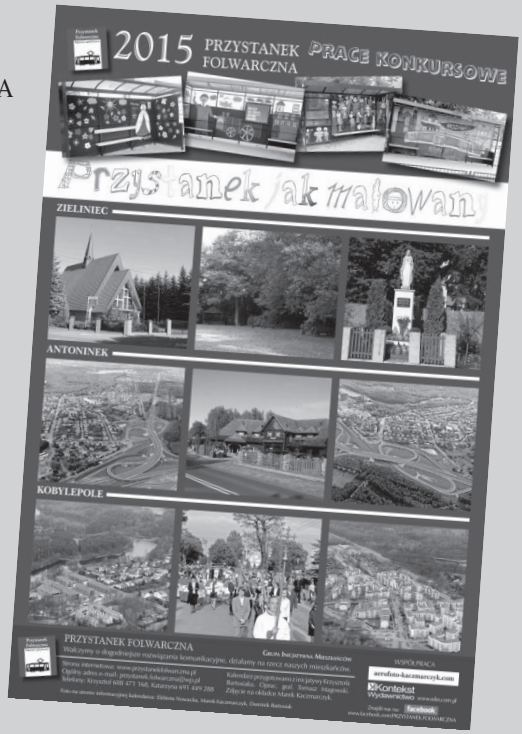

KOMANDORIA W STAREJ FOTOGRAFII

Widok na Komandorię, w perspektywie ul. Warszawska, kościół św. Jana i teren dzisiejszego jeziora Malta (XX w.)

Ważne telefony

Komisariat Policji Poznań – Nowe Miasto
Poznań ul. Polanka 24,
tel. 61 841-23-12 (dyżurny)

Dzielnicowy – Komandoria
st. post. Marcin Walczak
tel. kom. 519-064-606

Dzielnicowy – Śródka, Zagórze, Ostrów Tumski
sierż. Marta Pieczurczyk
tel. kom. 786-936-020

Straż Miejska
Plac Kolegiacki 17 (24 h) – tel. 986

Straż Miejska
(Oddział Nowe Miasto)
os. Bohaterów II Wojny Światowej 36
tel. 61 878-50-31